

Mauro Corona

Ca o piatră în rîu

Traducere din limba italiană
de Cerasela Barbone

POLIROM
2021

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Dan Croitoru.

Mauro Corona, *Come sasso nella corrente*

Copyright © 2011 Mondadori

This edition published in agreement with the Proprietor through MalaTesta Literary Agency, Milan

© 2021 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © iStockphoto.com/Everste

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700505

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,

sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

CORONA, MAURO

Ca o piatră în rîu / Mauro Corona; trad. din lb. italiană de Cerasela Barbone. – Iași: Polirom, 2021

ISBN: 978-973-46-8490-8

I. Barbone, Cerasela (trad.)

821.131.1

Printed in ROMANIA

Dar nu putea continua așa, trebuia să-și găsească o casă, să locuiască singur, departe de neamul ăla, să stea liniștit, să aibă un viitor și, dacă era posibil, unul fără prea multe obstacole. Pe muntele de marmură, unde a trudit ca un ocnaș în Cayenne, a petrecut anotimpurile cele mai frumoase ale tinereții. Era un adult călit de optsprezece primăveri și de tot atâtea ierni, veri și toamne. Dar acum muncea, lua leafă, era independent, liber, scăpat de coșmarul acelor părinți. Lucrurile se limpezeau. Singurul neajuns rămînea casa. A închiriat una plină de pînze de păianjen. Pe care nu le-a curățat. Acolo sus, la poalele munților, se spune că păianjenii aduc noroc, mai precis bani. Așadar, păianjenii ăia erau în regulă și a fost un început bun. Să stea în mijlocul păianjenilor era mai bine decît să trăiască laolaltă cu niște părinți ratați.

Așa că tînărul a plecat. Aruncat în vîltoarea viitoarei vieți, el nu se temea de necunoscut, ci dimpotrivă, în momentul acela devenise foarte curios. Erau atîtea lucruri de descoperit, de experimentat, de verificat. Lucruri abia auzite și pe care acum era nevoit să le cunoască personal, să le vorbească, să le lase să-i alunece pe piele. Nu avea încredere în adulți, mai ales în cei atotștiutori. Înțelesese că oamenii mari sînt adesea moraliști, ipocriți și sentențioși și că de obicei îi descurajează pe cei tineri să facă ceea ce ei înșiși au făcut din plin și cu plăcere. Sau ceea ce nu au reușit să facă.

Cu un an în urmă aflase ce plăcut era să stai deasupra sau dedesubtul trupului gol al unei femei. Cea care l-a inițiat a fost o grăjdăreasă, țărancă, pădureancă și păstorită cu douăzeci și unu de ani mai în vîrstă decît el. Șolduri

late, țîțe mici, umeri puternici, cur bombat. Adevărul e că a sărit pe băiat în timp ce vacile rumegau liniștite, fără să le pese. Dacă n-a fost un viol, nici mult n-a lipsit. Păstorița avea forță și o privire magnetică și își însușea tot ce voia, inclusiv bărbați. Băiatul, complet nepregătit, a descoperit sub acel corp greu de matroană misterele complicate ale sexului. Cunoștea glasul vîntului și al torenților, sfîrîitul focului în vatră, trosnetul zăpezii, anotimpurile. Dar aproape nimic despre femei. Era tînăr, știa prenumele și numele vieții, dar nu și viața. Pentru asta încă mai avea timp.

Pe muntele de marmură se gîndea la fratele lui. Mai ales în prima perioadă, cea mai grea. După aceea, încet-încet, amintirea a pălit, s-a cufundat în lentoarea leneșă a zilelor și apoi a anilor, pînă ce s-a rătăcit în haosul vieții care curgea mai departe, iscînd obstacole și probleme de orice fel. Existența nu era deloc floare la ureche și nu lăsa loc amintirii morților. Dar cînd și cînd, ici și colo, în scurtele intervale de meditație liniștită, în mijlocul prăbușirii în vise, amintirea fratelui apărea iarăși vie. Chipul acela îi răsărea dinainte cu privirea lui blîndă și bună de sub părul negru, cu ochii învăluiți în melancolie și întrebarea mută a vremurilor de demult: „Ce-o să se aleagă de noi?“. Cel mare știa ce se alesese de el. Nu avea, în schimb, nici cea mai vagă idee ce-o să se aleagă de viitorul lui, de viața lui. Dacă și-ar fi imaginat măcar, poate că și-ar fi scurtat-o mai devreme, ar fi distrus-o prea repede, ar fi încheiat-o. Deși poate că nu: era genul de om care rezista la lovituri, avea entuziasm, spera. Oricum, a făcut totul ca să și-o

irosească, s-o ruineze, să se elibereze de ea. Fratele murise, îngropat în tăcerea celor uitați, a celor plecați.

Pe muntele de marmură oboseala zdrobea oasele, dar cel puțin osîndiții la piatră își duceau viața în aer liber, existau prietenie, respect, simțul datoriei. Tînărul trăia senzația neprețuită că reușise, că are grijă doar de el însuși, că își câștigă pîinea și trăiește onest. De-acum făcea parte din nobila categorie a salahorilor și era mîndru. În perioada aceea a învățat multe lucruri. În primul rînd, imensa experiență a bătrînilor muncitori de la carieră, care l-au învățat, cu smerenie și metodă, arta de a fasona piatra. Să manevreze blocuri grele de o sută de chintale, aspre, diforme, ostile, să le mute, să le răstoarne, să le transforme în paralelipede perfecte cu lovituri de daltă și ciocan presupunea o răbdare și un calm absolute. Tînărul a învățat ambele lucruri și altele încă și mai importante, ca să nu ajungă să se prăjească în căldarea încinsă numită lume.

A încercat să aplice învățăturile acelea prețioase și în viață, nu doar asupra blocurilor de marmură. De-a lungul drumului plin de obstacole s-a mai și rătăcit, a mai lovit cu coarnele ca un tăuraș. Să nu-și piardă calmul și răbdarea, iată primul lucru spre care ar trebui să tindă un om. Restul vine de la sine. Pe muntele de marmură și-a primejduit de patru ori viața printre angrenajele diabolice ale carierei. De trei ori l-a salvat norocul, o dată, îndemînarea. Poate că a rămas viu și nevătămat pentru că nu era încă timpul să crape. Trebuia să rămînă în această lume ca să plătească prețul pe care îl plătesc toți, parcurgînd o bună parte din drum. În mod cert nu avea vreo misiune de îndeplinit.

Avea regrete, asta da, chiar dacă se mîndrea că nu are. Pe cerul opac al memoriei străluceau gesturi ce nu puteau fi retrase, fapte care îl distrugeau, acțiuni din cauza cărora, după multă vreme, încă mai roșea. Vedea greșeli imposibil de reparat, gesturi brutale niciodată uitate.

Pe marmura aceea muncitorii cu ochii înroșiți de praf, aducînd cu niște bufnițe, mureau de oboseală. În acea bolgie infernală cei paisprezece bărbați și patru băieți, prăfuiți și asurziți din cauza perforatoarelor, semănau la sfîrșitul zilei cu niște statui de marmură. Osîndiți la piatră, lipsiți de odihnă, mereu în mișcare, mereu albi de praf. Cei mai vîrstnici așezau o sticlă de vin pe bancă, aproape de foc, și începeau să povestească. Luau cînd și cînd o gură, cîte unul fuma, alții dormeau, doborîți de trudă. Erau optsprezece.

Experiența din acele anotimpuri petrecute la muncă silnică l-a transformat într-un bărbat întreg. În serile de toamnă soba mergea la capacitatea maximă, iscînd umbre mișcătoare pe pereți. Frigul bătea la ușă, iar muncitorii din carieră, ruți de oboseală, se gîndeau la Crăciun. Între timp invocau zăpada. Într-un final curviștina albă sosea, îi căuta, îi împingea spre casă. O făcea cu delicatețe, fără ghionturi. Bărbații ăia, deveniți insensibili și obosiți, o priveau cum cade. Creștea lent, acoperea toată lumea. Munții erau ascunși de un cer lăptos, aerul șoptea legende. Peste vale plutea melancolia. Misterul învăluia oameni și lucruri. Cuprinși de nostalgie, muncitorii evocau amintiri. Iarna era în spatele creștelor, insista cu blîndețe să scoată nasul înghețat. În baracă vocile se stingeau lent una după alta. Soba murea și totul se potolea în misterioasa liniște

a nopții. Apoi, pe neașteptate, zăpada cădea peste păduri, peste munți, peste pășuni. Din cînd în cînd un muncitor ieșea cu felinarul în mîna din baracă. Fulgii îl înfășurau într-un vârtej, îl albeau. Ajunși pe felinar, acei impalpabili fluturași albi își topeau esența din nimic și dispăreau. La fel ca viața oamenilor. Bărbatul ridica felinarul, verifica grosimea stratului. La jumătate de metru trebuiau să plece. Fie și în toiul nopții, luminînd cărarea cu lămpile. În jur se porneau avalanșe care-i agățau pe oameni cu limbile lor albe, tîrîndu-i după ele. Cu cîțiva ani în urmă luaseră un muncitor de la carieră. L-au găsit mai în vale, mort. Un bărbat puternic, bun și tăcut. Dispăruse în adierea de gheață a avalanșei.

Într-o zi i-au înmînat o carte poștală. Trebuia să plece în cătănie. „Să servească patria“, așa au spus. A coborît din bolgia osîndiților cu genunchii moi și o greutate pe inimă. Încă nu voia să plece departe de munții lui. Și mai ales nu voia să se supună comenzilor, abuzurilor de putere și ordinelor date de necunoscuți. Sau de primul caporal gata să-i fută la icre. Și exact așa s-a întîmplat. Cătănia a fost o lungă futere la icre, care a durat șaisprezece luni. A făcut treizeci și două de zile de arest. Zile de pedeapsă strînse spre sfîrșitul stagiului, petrecute zi și noapte în carceră, pe patul de lemn din cazarmă. Mai rău de-atît, trebuiau ispășite la sfîrșitul cătăniei. Pentru răzvrătirile și dezlănțuirile lui, a fost nevoit să facă o lună și o zi în plus. Era în corpul vînătorilor de munte.

Pe urmă n-a mai vrut să audă de beretă. Și nici n-a participat la întrunirile de amploare care se țineau în

fiecare an. Dar a fost întotdeauna mîndru că fusese vînător de munte. Cît era sub arme, a încercat să-și treacă timpul implicîndu-se. A participat la concursuri de schi. Schi fond. Împreună cu vreo zece camarazi, au cîștigat cîteva întreceri. În acea lume căpăta porții duble de mîncare, inclusiv un litru de lapte, pe care îl ceda cu regularitate celorlalți. L-ar fi băut bucuros, dar etica alpină pretindea vin, nu lapte. Și s-a dedicat vinului. Băutele din armată au fost memorabile, puțin a lipsit ca unele să-l coste viața. Visa munții, escaladările.

În vară un ofițer l-a dus la un perete. A văzut că se cățăra bine, așa că l-a legat de coarda lui. Au escaladat împreună, au devenit prieteni. Mergeau la cățărări, iar băiatul suia rapid pe prize. Ofițerul îl urma bucuros. Seara se întorceau în vale și căutau un birt. Tînărul vînător de munte se pilea, ofițerul îl pedepsea. Ciudățenii ale gratitudinii, ale prieteniei. Spunea că voia să-l ajute și între timp îl azvîrlea la carceră. Poate că voia cu adevărat să-l ajute. Dar ce nu pricepuse ofițerul era că, cu cît îl amenința mai tare cu arestul pe băiat, cu atît ceda el mai puțin, se căia mai puțin, își ordona mintea mai puțin. Așa era el făcut, trebuia tratat cu blîndețe, de care nu avusese parte.

De bine, de rău, armata s-a terminat. Mai corect ar fi să spunem că s-a terminat de rău. Cînd a plecat, cu ordinul de lăsare la vatră vîrît sub tresă, se gîndea la munți, la munca pe care urma s-o reia în bolgia osîndiților. În sfîrșit totul era iarăși la fel ca înainte. Viața începea să se miște din nou ca altădată, ca și cum n-ar fi existat nici o întrerupere. Pe drumul de întoarcere s-a pilit, s-a luat la